

TEDENSKESKE SLIKE

PRILOGA DOMOVINI

Leto III.

V Ljubliani, dne 15 decembra 1927

Stev. 50

Kino in njegovi slikarji

Komaj je preteklo 25 let, odkar se je posrečilo dvema Francozoma, prikazati na razsvetljenem platnu gibanje bitij. Prvi poizkusil seveda so bili še zelo pomanjkljivi in neprimerni z današnjimi kinematografi.

Kako zelo so se čudili ljudje, ko videli pred seboj žive slike! Takoj po odkritju osnovnih pojmov kinematografije so pričeli medsebojno tekmovali vsi večji in tudi razni manjši narodi sveta, kdo bo bolje napredoval v novem odkritju, ki je znatno uplivalo na celokupno človeštvo. Amerikanci, Angleži, Francozi, Nemci, Rusi so skušali prekositi drug drugega. Krasne uspehe so dosegli tudi Belgijci in Danci, ali bogati Amerikanci so skoraj skozi vso to dobo bili na višku, zlasti radi tega, ker so žrtvovali ogromne vsote denarja.

Najprej so snemali pokrajinske slike, in vsako podjetje je kolikor le mogoče poskušalo predstavljati brzo gibanje bitij in predmetov. Med najlepše slike so spadali drveči vlaki in brzo plavajoče ladije. Kaj radi so uprizarjali vožnje z avtomobili, razne dirke in pa zasledovanje zločincev, kjer so nastali včasih res izredno smešni prizori.

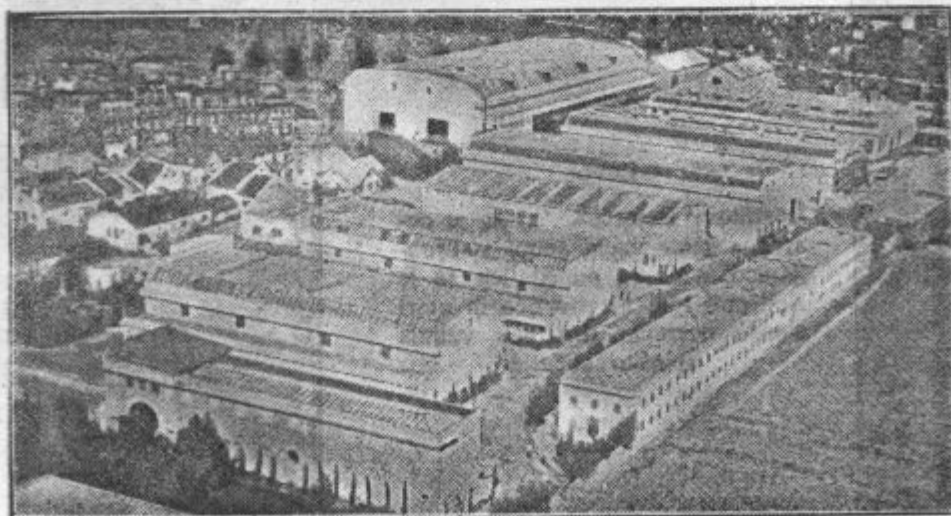
Kmalu na to so hiteli kinooperaterji, to so tisti fotografi, ki fotografirajo in izdelujejo slike za kinematografe k raznim svečanostnim prireditvam in slikali prizore, iz katerih so kesneje sestavili celokupni potek.

Po par letih kinematografije pa so se jela uresničevati prorokovanja tistih, ki so trdili, da bo kinematograf izpodrinil gledališča. Podjetniki, izdelovalci filmov, to je slik za kinematograf, so pričeli poskušati s predvajanjem raznih življenskih dogodkov, kar jim je seveda uspelo prav dobro. To je bilo povod, da so se jeli baviti s predstavljanjem gledaliških predstav in pa celih povesti.

Najeli so posebne ljudi, ki so igre, odnosno povesti tako prikojili, da so se dale lepo fotografirati. Na to so zbrali primerne igralce, ki so po zunanosti in po svojih duševnih zmožnostih bili primerni za tako predstav. Igro so seveda večkrat preizkusili in kadar je uspevala najbolje, so jo fotogra-

Litvinov, ki ga operater snema za film.

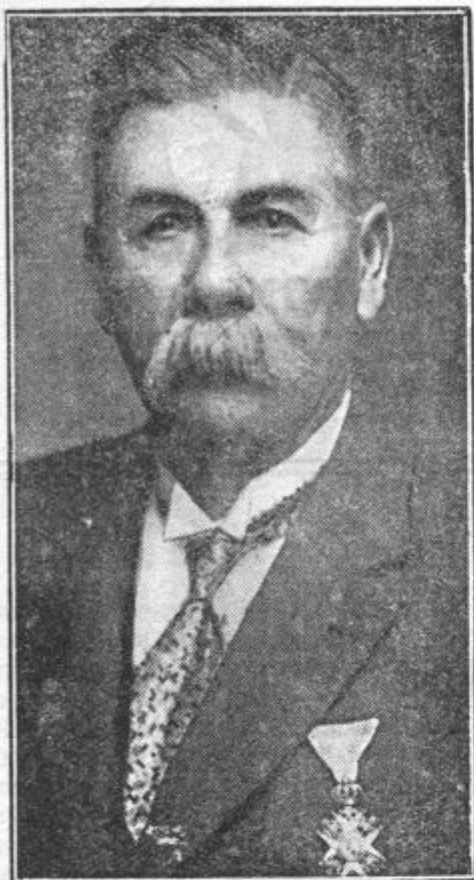
Filmski ateljeji v Hollywoodu.

firali in jo kesneje predstavljali po raznih krajih. Tako predstavljanje je seveda mnogo lažje, kakor pa v gledališčih. Prvič ni treba posebnih gledaliških zgradb, nadalje odpadejo vse ponovne skušnje, prenašanje predmetov, vse to odpade, ker je že vse zbrano na sliki, na filmu. Za prvo predstav seveda pa so stroški ogromni. Snemanje enega samega filma sega včasih v stotine milijonov dinarjev. Pripravljanje je velikansko. Na tisoče ljudi rabijo včasih za eno samo predstav. Koliko že stanejo ljudje, posebno glavni igralci, ki prejemajo menda dandanes najvišje svetovne plače; koliko stane ostalo. Z izdelovanjem filmov je v zvezi dandanes velika industrija in mnogo ljudi živi samo od tega. Da se krijejo stroški, je pa tudi preskrbljeno. Ustanovili so posebne družbe, ki zbirajo, odnosno kupujejo filme ter jih pošiljajo iz kraja v kraj. Šele po preteku več let dobimo včasih slike k nam. Dogodi se pa, da pridejo včasih najprej k nam in od nas romajo šele dalje po drugih svetovnih delih in mestih. Prirejevalci kino-slik pa hodijo po vsem svetu; kjer je le kak važnejši dogodek jih ne manjka. Povsod kjer je življenje, lahko naletiš na kinooperaterje. Tako vidimo na naših današnjih slikah, kako hiti kinooperater snemati ruskega sovjet-

skega komisarja zunanjih zadev Litvinova pri posetu Ženeve, na drugi sliki, v notranjosti priloge pa najdemo slikarja za kino na visokih planinah, kjer skrbi, da si ogledajo življenje v planinah tudi tisti, ki se nočejo podajati v višave.

Največji filmski ateljeji, to so delavnice, odnosno posnemalnice filmov so v Ameriki, v mestu Hollywood, ki šteje več kot 140.000 prebivalcev. V tem mestu se nahaja 58 filmskih podjetij in večina prebivalcev živi od te industrije. Na naši spodnji sliki vidimo tak velik atelje. Njihovi zastopniki pa so

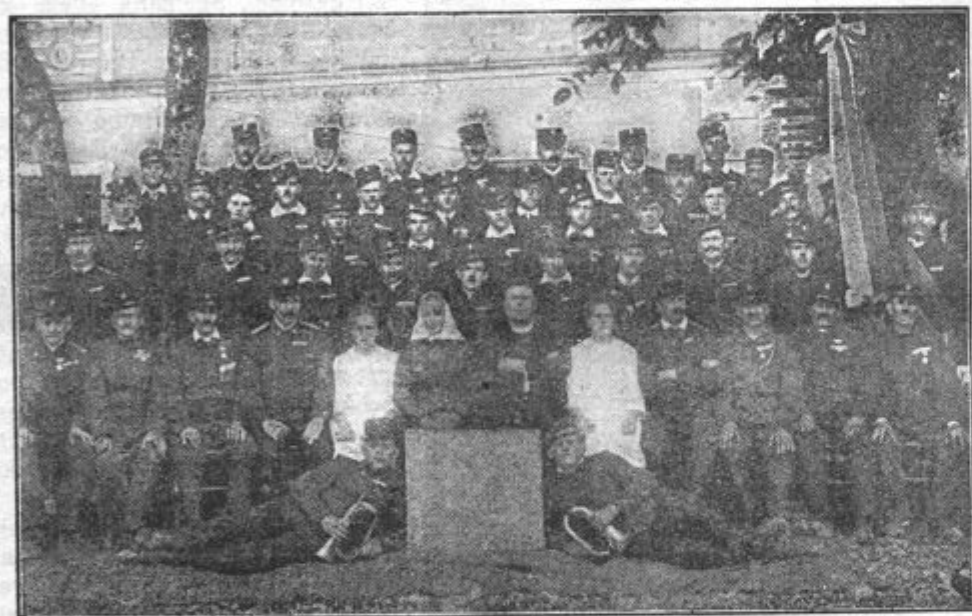
raztreseni po vsem svetu. Pa tudi svoje igralce in igralke dobivajo iz vseh delov sveta. V zadnjih letih so odšle že tudi Slovenke k filmu, kjer služijo velikanske plače.

Anton Likožar s Primskovega pri Kranju je učiteljeval v Velesovem, Olševku, Goričah nad Kranjem, v Godoviču pri Idriji in v Preserju, zadnjih 20 let je pa deloval v Ljubljani kot šolski ravnatelj, čebelar in strokovnjak za vrtnarstvo. — Vedno je bil delaven in odločen naprednjak ter si je kot občinski svetnik in član gerentskega sosveta pridobil neveljivih zaslug za Ljubljano. — Izredno čil, krepak in vedno agilen je ta vzorni naš pristaš v nedeljo praznoval svojo sedemdesetletnico.

Petdeset let je minulo, kar je padla turška trdnjava Plevna po dolgih in krvavih bojih v roke Rusov. S to zmago v rusko-turški vojni, ki jo je ves slovanski svet sprejel z nepopisnim navdušenjem, je bil položen temelj za oni zgodovinski razvoj, ki je končno donesel svobodo tudi našemu troimenemu jugoslovenskemu narodu, Bolgarom, Čehom in Poljakom. Na sliki vidimo ruskega carja Aleksandra II. Osvoboditelja, s svojimi generali pred Plevno

Levo:

Gasilno društvo v Šenčurju pri Kranju ob priliki svoje 25letnice in blagoslovitve nove zastave, z vrlim g. župnikom Pibrom v sredini.

Desno:

Ana Lustik roj. Gradova iz Zg. Kašlja pri Ljubljani je radi družinskih razmer odšla s svojim sinčkom Peterčkom 4. t. m. od doma in se ni več vrnila, ker je najbrže skočila v Ljubljano.

Desno:

Novi gasilski dom v Trnavi-Št. Rupertu, ki si ga je požrtvovalno društvo zgradilo v dokaz svoje največje vneme za blagor svojega bližnjega

Levo:

Lustikov Peterček, ki ga je nesrečna mati vzela seboj v Ljubljano. Minuli ponedeljek se je zastrupil tudi njegov oče in umrl. Usoda nesrečne družine vzbuja splošno sočutje

Desno:

Čistilci čevljev, ki v Ljubljani pred kolodvorom z največjo spretnostjo snažijo popotnikom in domačinom čevlje

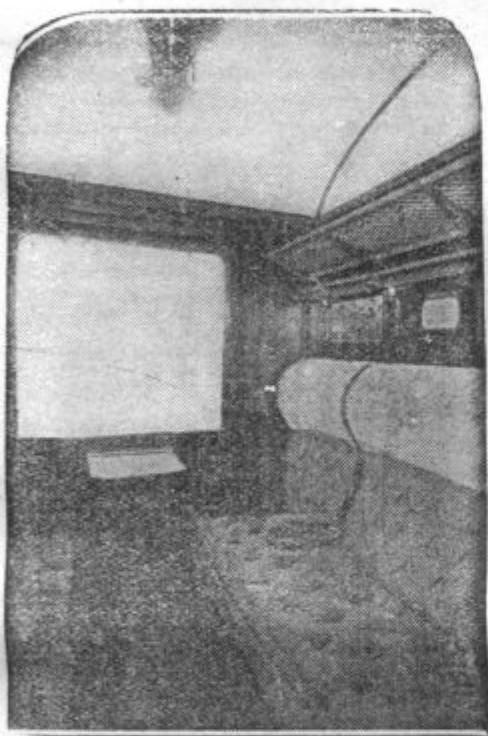
Levo.

Pogled na oder ljubljanskega opernega gledališča ob uprizoritvi »Miloševe ženitve«, ki v njej nastopajo Miloš Obilič, kraljevič Marko, vile in drugi junaki jugoslovenskih narodnih pesmi.

Desno:

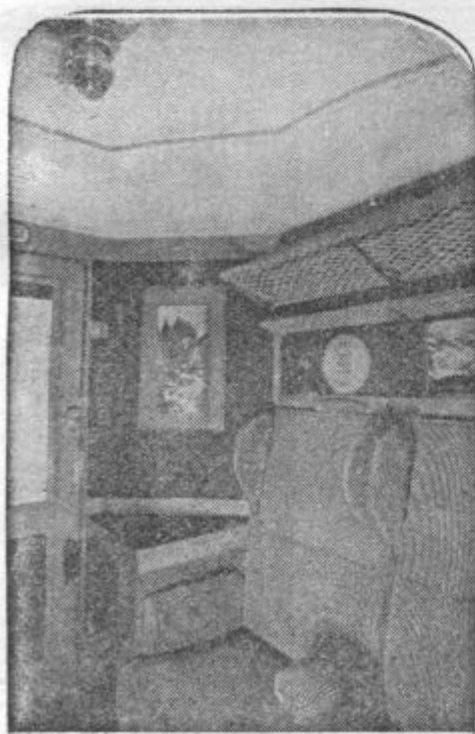
Najstarejša Čehinja ki je te dni umrla v 107 letu. Bolna ni bila nikdar.

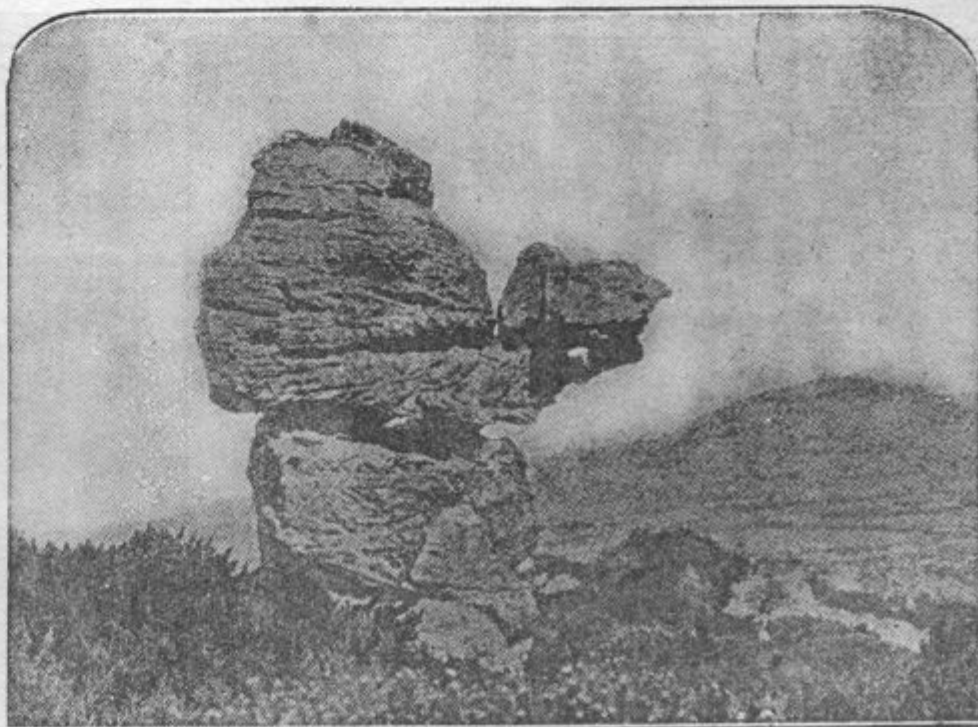
Novi vozovi švicarskih železnic nam pričajo, da v Švici tudi država vse stori za udobnost tujcev. Prvi pogoj, da se tujec dobro počuti, je pa prijaznost in uljudnost prebivalstva, ki mora imeti vedno pred očmi, da se le zadovoljen tujec še vrne in še druge pripelje s seboj. Zato tujcev nikdar ne smemo odirati, če hočemo imeti koristi od njih

Kako v najvišjih švicarskih planinah snemajo slike za kinematografe, ki jih bodo kazali po vsem svetu, da privabijo čim več tujcev v deželo. Švica zna ceniti tujski promet, ki od njega živi in zato spada med najbogatejše dežele v Evropi. Tudi mi bi se morali učiti od Švicarjev, kako se mora postreči tujcem, ki dajo mnogo zasluge

Na zgornji sliki vidimo I., na spodnji pa II. razred udobnega švicarskega vagona

»Kamela« je nenavadna, naravna skala v Južni Afriki, ki se iz daljave vidi kakor prava živa

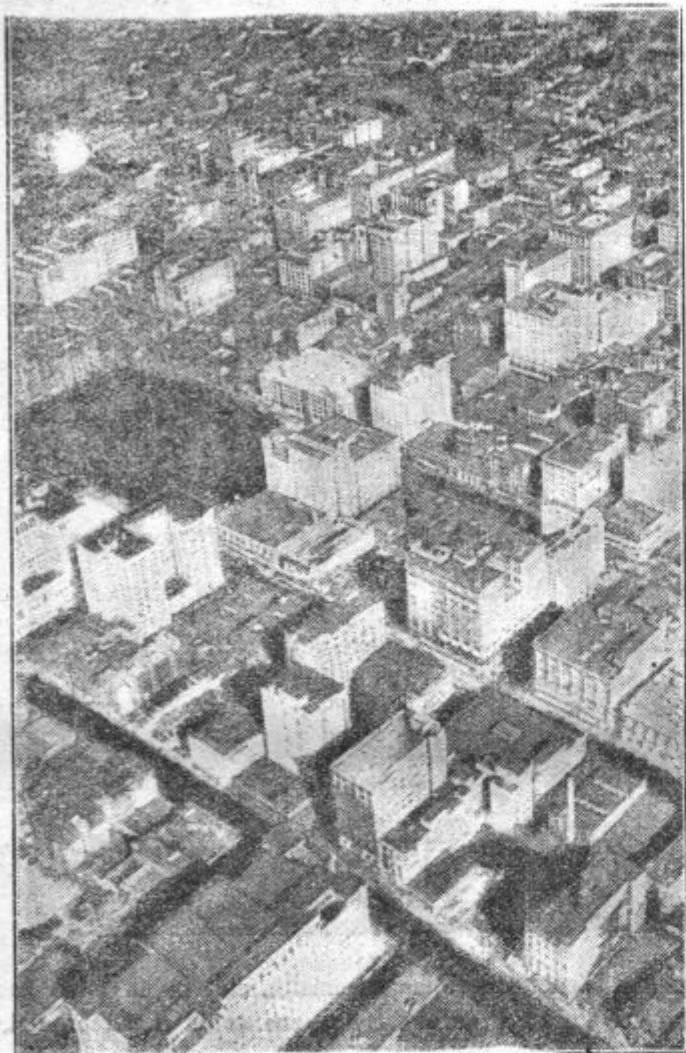

Levo:

Prizor iz opere «Miloševa ženitev», ki so jo v Ljubljani uprizorili z velikim uspehom.

Desno:

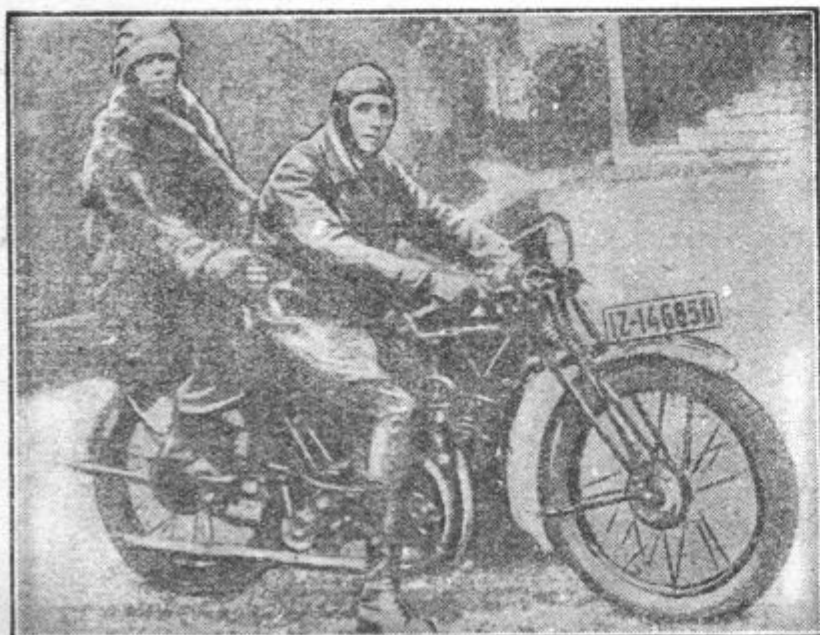
Smučanje po vodi lahko imenujemo novi izum, ki omogoča s pomočjo čolnov naglo gibanje po vodi.

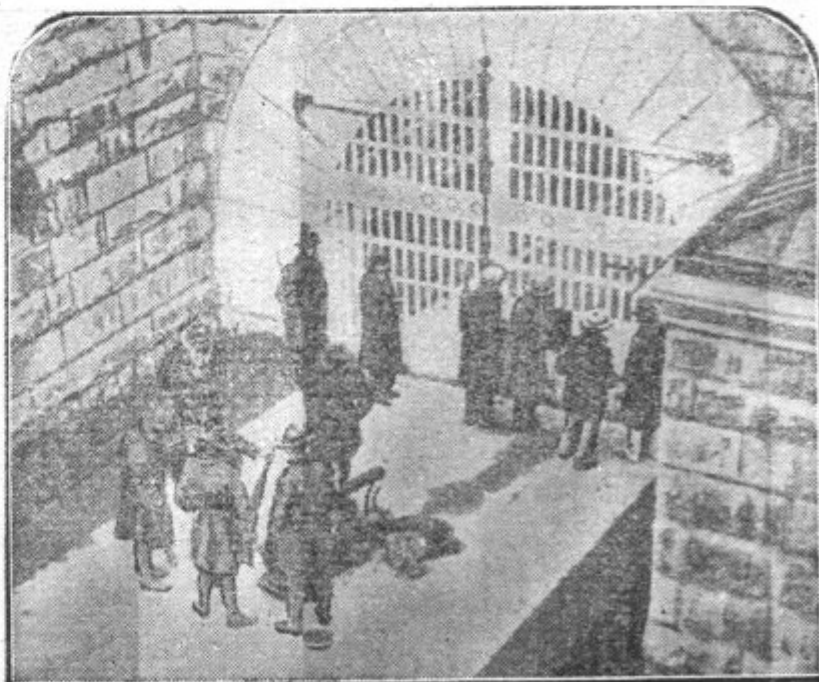
Los Angeles v Ameriki je velikansko mesto v Ameriki, ki se je tako razvilo in obogatelo, odkar so v njega predmestju Hollywood največje delavnice filmov, ki jih občuduje ves svet

Jakee Coogan, mladi filmski igralec, ki ga občudujejo in slave po vsem svetu in je svojim staršem zaslužil že težke milijone. Ni torej čuda, da je tudi njegov oče tako dobre volje, kakor vidimo na sliki

Stara sestra bivšega nemškega cesarja s svojim mladim možem, Rusom Aleksandrom Zubkovi, na ženitovanjske popotovanju. Mladi ož je tako drvel z motornim kolesom, da sta se prevrnila in je bil on težko ranjen

Glavna vrata velike jetnišnice v Kaliforniji v Ameriki, kjer se je pri kinematografski predstavi uprlo 1000 jetnikov in so celo noč strahovali stražnike